

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) เป็นกรอบการบริหารจัดการองค์การที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการประเมินองค์การด้วยตนเองที่ครอบคลุมภาพรวมในทุกมิติ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานราชการปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้านและอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน (หมวด) คือ 1) การนำองค์การ เป็นการประเมินการดำเนินการของผู้บริหารในเรื่องวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ค่านิยม ความคาดหวังในผลการดำเนินการ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ในส่วนราชการ การกำกับดูแลตนเองที่ดี และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการประเมินวิธีการกำหนดและถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์หลัก และแผนปฏิบัติการ เพื่อนำไปปฏิบัติและวัดผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการประเมินการกำหนดความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมชมชอบ การสร้างความสัมพันธ์ และการกำหนดปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นการประเมินการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการประเมินระบบงาน ระบบการเรียนรู้ การสร้างความผาสุกและแรงจูงใจของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ตามทิศทางการ 6) การจัดการกระบวนการ เป็นการประเมินการจัดการกระบวนการ การให้บริการ และกระบวนการอื่นที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการสนับสนุน เพื่อให้บรรลุพันธกิจขององค์การ และ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ เป็นการประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการในมิติด้านประสิทธิผล มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพ และมิติด้านการพัฒนาองค์การ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการ

ประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา การประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกการประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในในรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่งสมศ.ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ.2544-2548) เสร็จสิ้นไปแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) และการเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ.2554-2558) ในการประเมินรอบที่สามของสมศ.เป็นการประเมินทั้งระดับสถาบันและคณะวิชา แต่หากสถาบันใดจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งหลักการประเมินจะครอบคลุมการจัดการนอกสถานที่ตั้งหลักทั้งหมด นอกจากนั้น การประเมินคุณภาพจะมีความสอดคล้องกับจุดเน้นหรือกลุ่มสถาบันที่แต่ละสถาบันเลือกตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553, 2553)

ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2548 ได้เห็นชอบให้สำนักงานการพัฒนาระบบบริหารราชการ นำเกณฑ์การบริหารจัดการภาครัฐมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการพัฒนาระบบบริหารราชการ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีการปรับปรุงการทำงาน ยกกระตือรือร้นการบริหารจัดการ โดยให้นำเทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ ซึ่งระบบบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรมีการกำกับดูแลการดำเนินงาน ยกกระตือรือร้นการบริหารจัดการ และป้องกันโอกาสหรือลดสาเหตุของแต่ละโอกาส ที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ได้มีการจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2549 เป็นต้นมา ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยในปีงบประมาณ 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดให้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมความเสี่ยง 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และความเสี่ยงด้านกระบวนการ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลการดำเนินงาน ในการป้องกันโอกาสหรือลดสาเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย ให้มีระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรเป็นสำคัญและเพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง และนำไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน (หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552 : ระบบออนไลน์)

ในส่วนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ และถือว่าเป็นองค์กรหนึ่งของภาครัฐ ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยคือการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และการจะได้มาซึ่งคุณภาพ ภารกิจหลักจะต้องดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการได้มาซึ่งบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัย คณะ สถาบัน สำนัก ต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา และหนึ่งในตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 7.8: มีการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐาน : ระดับ (5 ระดับ) (สำนักงานพัฒนาคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552 : 190-193) โดยในปี พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานใน 5 ระดับ ซึ่งได้สรุปสาระสำคัญ แนวทาง วิธีการดำเนินงานโดยสรุปเพื่อการบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน (5 ระดับ) ดังนี้คือ 1) สภามหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย โดยออกข้อบังคับว่าด้วยระบบการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551 ซึ่งในข้อบังคับดังกล่าว กำหนดมีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยง มีหน้าที่กำกับดูแลระบบการตรวจสอบเสนอแนะ มาตรการควบคุมภายใน ประเมินระดับความเสี่ยงในการบริหารและดำเนินงานของมหาวิทยาลัย พิจารณาสอบสวนและวิเคราะห์งบประมาณของมหาวิทยาลัย และในส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง/คณะกรรมการควบคุมภายใน โดยมีผู้บริหารของแต่ละส่วนงานร่วมเป็นคณะกรรมการ รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารความเสี่ยง โดยมีหน้าที่ในการพัฒนาปรับปรุง

แนวปฏิบัติระบบการควบคุมภายในของส่วนงานในแต่ละด้าน ให้สอดคล้องกับแนวทางของมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พิจารณาแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการควบคุมภายใน และรายงานผลการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน ดำเนินการพัฒนาระบบการควบคุมภายในของแต่ละส่วนงาน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) ทุกส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ และความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อส่วนงานว่าก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด ซึ่งทำให้คณะกรรมการทราบว่ามีความเสี่ยงใดที่เป็นความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน จากนั้นจึงนำความเสี่ยงด้านต่าง ๆ มาจัดลำดับความรุนแรงที่มีผลต่อส่วนงานเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการควบคุมในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยจัดเรียงตามลำดับจากสูงมาก สูง ปานกลาง น้อย ซึ่งปรากฏในสรุปผลการดำเนินงานควบคุมภายในประจำปีของแต่ละส่วนงาน 3) ทุกส่วนงานมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยนำเอาปัจจัยที่มีอยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมาก และ/หรือสูง มากำหนดวิธีการควบคุมที่จะมี เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงโดยใช้วิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมีการเผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงได้พิจารณาครอบคลุมปัจจัยเสี่ยงทุกด้าน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ เป็นต้น ดังปรากฏในสรุปผลการดำเนินงานควบคุมภายในประจำปีของแต่ละส่วนงาน 4) ทุกส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย มีการดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน ด้านจรรยาบรรณอาจารย์ การดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามประกาศของส่วนงาน การดำเนินการตามแนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น โดยมีการระบุวัตถุประสงค์ของการควบคุม จุดอ่อนการควบคุมหรือความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ และแนวทางการปรับปรุงด้วย ดังปรากฏในสรุปผลการดำเนินงานควบคุมภายในประจำปีของแต่ละส่วนงาน 5) มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกส่วนงาน มีการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง และมีการกำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยง โดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารสูงสุดของสถาบัน ในการรายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนปรับปรุงการควบคุมภายในเป็นประจำทุกปี ซึ่งผลการประเมินตนเองของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่บรรลุเป้าหมาย โดยมีคะแนนองค์เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้ ได้คะแนน 3 (หน่วยประกันคุณภาพการศึกษา สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2552, 2552)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นส่วนงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตามแนวทางของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยครอบคลุมการดำเนินงานในพันธกิจต่าง ๆ ครอบคลุมทุก องค์ประกอบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และได้จัดทำรายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการ ปรับปรุงการควบคุมภายในในระดับส่วนงานย่อย ดังปรากฏในรายงานผลการประกันคุณภาพ การศึกษาประจำปี 2552 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งในจุดที่ประเมินเกี่ยวกับการประเมินความ เสี่ยง คณะพยาบาลศาสตร์ได้มีการ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ระดับองค์กร 2) มีการกำหนด วัตถุประสงค์ระดับกิจกรรม 3) มีการระบุความเสี่ยง 4) มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง และ 5) มีการ บริหารความเสี่ยงในช่วงของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งในหัวข้อนี้เอง คณะพยาบาลศาสตร์อยู่ในช่วงของ การเปลี่ยนแปลงระบบราชการเป็นระบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และยังอยู่ในระหว่างของ การติดตาม ศึกษา เรียนรู้ ระเบียบและวิธีการบริหารจัดการในระบบใหม่ทั้งหมด ประกอบกับการ คาดการณ์ความเสี่ยงในช่วงของการเปลี่ยนแปลง สามารถคาดการณ์ได้ยาก เนื่องจากระบบราชการ ในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้องดำเนินการโดยทันทีหลายมาตรการ การ บริหารความเสี่ยงที่คณะพยาบาลศาสตร์ ดำเนินการคือ การปรับระบบการทำงานให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในส่วนของผู้บริหารระดับสูงของส่วนงาน ก็ได้ให้ความสนใจเป็น พิเศษกับความเสี่ยง ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลง และมีผลกระทบอย่างรุนแรงกับองค์กร (รายงานผล การติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2551, 2551)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารความเสี่ยงของคณะพยาบาล- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ว่า มีการดำเนินการอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะ เป็น ประโยชน์ต่อคณะ มหาวิทยาลัย หรือส่วนงานอื่น ๆ ที่มีความสนใจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงการดำเนินการการบริหารความเสี่ยงของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย- เชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ได้รับทราบถึงการดำเนินการการบริหารการจัดการความเสี่ยงของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

1.3.2 เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการการป้องกันความเสี่ยงในการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในหน่วยงานทั่วทั้งองค์กร

1.4 นิยามศัพท์ทั่วไป

ความเสี่ยง (Risk) คือ เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งหากเกิดขึ้นจะมีผลกระทบในเชิงลบ ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

โอกาส (Opportunity) คือ เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งหากเกิดขึ้นจะมีผลกระทบในเชิงบวกต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง สาเหตุหรือปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอก ซึ่งสามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงขึ้นได้

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในองค์กร เพื่อช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และดำเนินงาน โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับ เพื่อให้ได้รับความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) คือ ความไม่แน่นอนโดยรวมที่องค์กรยอมรับได้ โดยยังคงให้ธุรกิจสามารถบรรลุเป้าหมาย

สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) หมายถึง การกำหนดกลยุทธ์เป้าหมายขององค์กร การกำหนดการแบ่งปัน ประเมิน และจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น จริยธรรม วิธีการทำงานของผู้บริหารและบุคลากร รวมถึงปรัชญาและวัฒนธรรมในการบริหารความเสี่ยง

การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) คือ ขั้นตอนแรกสำหรับกระบวนการบริหารความเสี่ยง องค์กรควรมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และความเสี่ยงที่ยอมรับได้

การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification) หมายถึง ปัจจัยความเสี่ยงทุกด้านที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ การเงิน บุคลากร การปฏิบัติงาน กฎหมาย ภาษีอากร ระบบงานสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแหล่งความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การคาดคะเนหรือคำนวณโอกาสที่จะเกิด/สาเหตุที่นำไปสู่ความเสียหาย เพื่อหน่วยงานสาเหตุที่จะจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่

แตกต่างกันและสามารถที่จะกำหนดจุดการควบคุมความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมและสามารถประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยประเมินจากผลกระทบ ความรุนแรง และโอกาสในการเกิดความเสี่ยง

การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) หมายถึง การที่เมื่อมีความเสี่ยงเกิดขึ้นได้รับการบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงแล้ว ผู้บริหารจะต้องประเมินวิธีการจัดการความเสี่ยง และการพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการ จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับด้วย เพื่อการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล โดยจะต้องเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายวิธี เพื่อลดระดับโอกาสและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นให้อยู่ในช่วงที่ยอมรับได้

การควบคุม (Control Activities) หมายถึง นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการจัดการความเสี่ยง

การติดตาม (Monitoring) หมายถึง การติดตามและทบทวนผลหลังการดำเนินการจัดการความเสี่ยง โดยประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและทำการสอบทาน เพื่อพิจารณาว่าแผนจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพสามารถที่จะดำเนินการต่อไป หรือแผนจัดการความเสี่ยงใดต้องได้รับการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง เพื่อแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป

สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) หมายถึง การบันทึกและการสื่อสารอย่างเหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบและเวลา ในการบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศขององค์กร ทั้งจากแหล่งภายนอกและภายใน และรวมไปถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลภายนอกองค์กรด้วย

1.5 ขอบเขตในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการดำเนินการการบริหารความเสี่ยงของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่ามีการดำเนินการอย่างไร โดยทำการศึกษาจากผู้บริหารทุกระดับ และจากบุคลากร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมจำนวนทั้งสิ้น 17 คน และทำการศึกษาในช่วงเดือนตุลาคม 2552-เดือนกุมภาพันธ์ 2554